

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

УРГОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОГО ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНИХ СОЮЗІВ

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION

ТРИ ЦЕНТИ РІК XLV. Ч. 18. Джерзі Сіті, Н. Дж., субота, 23-го січня,

VOL. XLV. No. 18. Jersey City, N. J., Saturday, January, 23, 1937. THREE CENTS

ЗАГРОЗА НОВОЇ ПОВЕНЕВОЇ КАТАСТРОФИ

ПОРТСМУТ (Огайо). — Через довготривалу дощу піднесли води в ріжних ріках у середньо-західних і південних стейтах. Уже до цього часу понад 80,000 осіб мусили покинути свої мешкання й шукати схоронення на вище положених місцях.

З усіх рік найвище піднялася ріка Огайо. В ріжних містах над цією рікою нотують піднесення вод понад звичайний рівень, яке сягає деколи понад 60 стіп.

З міст над цією рікою найбільше потерпіло місто Синсинаті, де, як рахують, повинь уже зробила шкоди понад один мільон доларів і де число людей без даху над головою виносить понад 20,000. Немалі шкоди спричинюють теж пожежі, до котрих пожежарники часто не можуть дістатися через виступілі води.

Критична ситуація виникла в цьому місті. Як звісно, Портсмут має здовж берега ріки Огайо мур, що вже не раз захоронив місто перед розгуканими хвилями Огая. Однак цим разом води піднесли до такого рівня, що міський заряд побоюється, що води проломлять мур та розліються по місті. Щоб до цього не допустити, міський заряд рішився ослабити напір вод через відкриття міських каналів. Через це води заллють низько положені частини міста. З них заряд міста припоручив винестися всім людям, даючи їм на це речення 6 годин, котрий потім скоротив на 4 години. Сирени остерегли населення виноситися з низьких частин міста, заки відкриють канали.

До міста виїхали більші відділи стейтового війська й привезли з собою ліжка й інші речі, потрібні для людей, що покинули свої дома.

НОВІ ЗАХОДИ ПОЛАГОДИТИ АВТОМОБІЛЬНИЙ СТРАЙК ТЕЖ РОЗБИТИ.

ВАШІНГТОН. — Заходи департаменту праці довести до конференції між воюючими сторонами в автомобільному страйку розбилися, коли Алфред П. Словн, президент Генеральної Моторової Корпорації, покинув столицю, заявивши газетарям, що він і його товариші вже більше на конференції, скликані Департаментом праці, не підуть. Словн подав за причину невступчиве, на його думку, становище Джана Луїса, президента Комітету для Промислової Організації.

Словн хотів, щоб у фабриках почалися негайно роботи, що очевидно значить, що страйкарі, котрі засіли в фабриках, мають негайно з них виїти. Луїс не хоче видавати приказу цим страйкарям покидати фабрики, і Словн через це зриває переговори.

ВІЗНИЧНІ СТОРОЖІ ЗОРГАНІЗУВАЛИСЯ В ЮНІО.

БЕРМЕНГЕМ (Алабама). — Сторожі в'язнів та шофери в'язничних товарних авт у 7 в'язницях повіту Джеферсон зорганізувалися в юніо. Юніа загрозилася, що вона викличе на страйк усіх своїх членів, якщо уряд викине котрого-небудь з них з роботи.

КЛОПОТИ КАЛІФОРНІЇ З МОРОЗОМ.

ЛОС АНДЖЕЛЕС. — Південна частина стейту ще далі терпить від надзвичайного холоду. Бюро погоди каже, що такого холоду стейт ще не знавав від 1913-го року, коли морози знищили всі збори цитрининових овочів.

Про діяльність погоди свідчить факт, що в декотрих місцях стейту Каліфорнія є тепер холодніше, ніж у деяких околицях Аляски.

УЖЕ ПЛАНУЮТЬ ФІНАНСУВАННЯ НАСТУПНОЇ ПРЕЗИДЕНТСЬКОЇ КАМПАНІЇ.

ВАШІНГТОН. — Краєвий комітет Демократичної Партії виробив план фінансування партійних кампаній, на сонові котрого виборчі фонди мали би бути збирані не перед самими виборами, але між виборами. Заряд партії думає зібрати в цей спосіб за чотири найближчі роки 10 мільонів доларів. Збірка фондів має відбуватися під зарядом платних управителів.

СЛІДСТВО НАД ШПИГУНСТВОМ ПРОТИ РОБІТНИКІВ.

ВАШІНГТОН. — Перед комітетом сенаторів під проводом сенатора Ла Фолета ведеться тут слідство над уживанням шпигунів проти робітників і робітничих організацій.

Свідки ствердили, що самий союз металевих фабрикантів склав на вдержання таких шпигунів фонд майже чверть мільона доларів.

КОКЛИН ЗАПОВІДАЄ ПОВОРОТ ДО РАДІА.

НЬО ЙОРК. — О. Чарлз Коклін, відомий радіовий римо-католицький проповідник, вже зробив угоду з радіовою станцією Бамбергера, Дюблю-Ов-Ар, на основі котрої він має знову промовляти на радіо кожної неділі.

УЧИТЕЛІ ДІСТАЛИ ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ ДАРУНОК.

Федерация Саскачеванських Учителів одержала другий великий дарунок від учителів в Онтеріо на добродійний фонд, з якого дають допомогу вчителям у тій провінції, які не дістали своєї платні або беруть замалу платню.

Одержаний чек є на суму 800 доларів і походить від Федерації Товариства Онтерійських Учителів, з осідком у Торонті. З чеком прийшов лист, у яким обіцяють прислати ще третій чек. Перший виносив 700 доларів. Учителі вищих шкіл прислали вже \$1,827.

Учителі в Саскатуні і по інших місцевостях надсилають щедро свої датки.

СТАРАЮТЬСЯ ПРО РУКУ САСКАЧЕВАНСЬКОГО ПРЕМ'ЄРА.

Саскачеванський прем'єр, В. І. Петерсон, на днях признався, що він з нагоди переступного року одержав міст оспівдченя від ріжних жінок, що бажалиб з ним одружитися. Прем'єр знайшовся в чималій клопоті, бо згідно зі звичаєм кожда жінка, яка користується з переступного року оспівдченя йому, повинна від прем'єра Петерсона вразі відмови дістати шовкову суконку.

КИТАЙСЬКА ЛЬОТЕРІЯ І НАШІ ЛЮДИ.

„Ви оба є рекітерами“, сказав суддя Маре в кримінальному суді в Монреалі, засуджуючи Івана Голду за побиття Івана Юнга, власника білярдової галі.

Зі сторони Юнга ставали на розправі 6 свідків, які зізнали, що 28 жовтня Голда прийшов до білярдової галі Юнга, засипав Юнгові й іншим очі червоним перцем, оспівдчав Юнга „блекджеком“ 15 разів по голові. Яка була причина побиття, Юнг не знає.

В своїй власній обороні Голда зізнав, що Юнг є місцевим королем „лівсвітку“. Згідно з зізнанням Голда, Юнг контролює більшу частину льотерій у Чайнатані. В одній такій льотерії Юнг постарався про роботу для нього. З платні, яку одержував, Голда мав платити Юнгові тиждень по десяти доларів хабару. За перший тиждень Голда заплатив Юнгові десять доларів, але за другий не дав ні цента. Кілька днів по другим тиждні роботи Юнг закликав його до білярдової галі. Коли Голда ввійшов до білярдової галі, Юнг і кілька інших людей кинули в нього і зачали бити.

В своїй власній обороні Голда отворив торбинку з перцем, який ніс до дому, і кинув ним в очі Юнгові і тим, що його били. Голда признався також, що ударив Юнга кілька разів по голові „блекджеком“, але тільки в своїй власній обороні. Ось вам картина з монреальського „лівсвітку“, де жертвою падають тисячі наших українців в Монреалі. Хінець і наш український робітник разом у хінській льотерії. Бракувало тільки тисячі наших людей, які грають у хінську льотерію і тратьють річно кілька тисяч доларів, які так здалися на ріжні українські народні цілі, а які через темноту наших людей ідуть у кишені ріжних онуств. — („Канадійський Фармер“).

ІНФЛЮЕНЦА ШИРИТЬСЯ.

Уряд здоров'я ньюйорського стейту стверджує, що останніми днями пошесть інфлюенци досягнула найвищого числа припадків за останніх 5 років. Уряд стверджує, що цього року інфлюенца слаба, але радять усім, що на неї нападають, не легковажити не-дуги.

СТЕФАНІК НА БЕНКЕТІ АНГЛІЙСЬКОЇ КОЛЕГІЇ.

В п'ятницю, 18-го грудня, улаштувала була управа едмонтонської колегії „Альберта Каледж“, з нагоди закінчення півзимоного шкільного семестру, бенкет для своїх студентів. На бенкеті був теж привітний проповідник д-р Т. К. Бюкенен, основник згаданої колегії у 1903 році. На бенкеті крім д-ра Ф. С. МекКола, принципала колегії, промовляв також по англійськи п. Юрко Стефанік, студент згаданої колегії, що доперва у червні ц. р. прибув до Канади із Західної України.

Була це перша промова п. Стефаніка по англійськи, яку він виголосив, підносячи тост у честь короля й краю.

У своїй промові сказав п. Ю. Стефанік між іншими такі слова: „Перед прибуттям до цього чудового краю жив я у тій часті України, яка цілком несправедливо дісталася під панування Польщі. Нас, українців, є 45 мільонів, а наша земля знаходиться під цю пору під окупацією чотирох займанців. Від соток літ аж до цієї пори боремося завзято за нашу незалежність. Мої земляки, українці-студенти, подібно як я жив, живуть тепер серед страшних економічних, культурних та політичних переслідувань. Тут, у Канаді, ми тішимось тою звісною у світі свободою, що стала символом Бритійської Імперії. Український наряд на українських землях незвичайно високо цінить те, що велика Бритійська Імперія дала притулок і гордованські права багатьом українцям“. Крім п. Стефаніка говорив іще на згаданім бенкеті декан Біліємс та інші. Головою бенкету був д-р МекКол, принципал колегії.

ПРОДАВ ЧУЖИЙ ДІМ.

У власника кам'яниці при вул. Торговій у Варшаві, Н. Шпільмана, винаймив як сублокатор кімнату якийсь Леон Гартман. Цей Гартман дав за якийсь час до часописів, оголошення, що має намір продати дім, і подав години прийняти у порі, коли Шпільмана не було дома. Відуючи Шпільмана, Гартман конферував з клієнтами і врешті продав дім за 50,000 зл. готівкою і 100,000 зл. на сплату. Як тільки Гартман дістав гроші в руки, счез наче камфора!

ГІТЛЕР ЗАБОРОНИВ ПРОДАЖ ЖИТА І ПШЕНИЦІ НА ГОРВІСКУ.

Уряд Гітлера видав постанову, якою забороняє вживати жита і пшениці в продукції горвісків. Горвальням заборонено купувати, а селянам заборонено продавати жито або пшеницю для такої цілі. Броварники побоюються, що уряд заборонить згодом продаж ячменю, потрібного у виробництві.

СМЕРТЬ УБИВНИКА З ПЕРЕМУЧЕННЯ.

На тлі родинних непорозуміннь убив Микола Вирста в Ангелові, повіт Долина, кількома ударами сокири свою 19-літню нешлюбну доньку. Вирста по вбивстві втік і скривався перед поліцією. Невдачно знайшли в лісі в Ясеневі Вирсту мертвим у дулі дерева. З положення мерця та інших даних ясно, що смерть наступила з перемучення.

ЗАГРАБИЛИ ДОЛЯРИ З ЛІЖКА.

Два невідомі чоловіки напали вночі на дім Соломона Юнгсманна в Рожнітові, ставши славівського воевідства, стероризували домашніх і заграбили їм скриті в ліжку 800 доларів і 1,060 злотих. По грабїжі напасники втекли.

ГРАБІЖНИЦТВО ПО СЕЛАХ.

До мешкання Івана Ушицького управителя школи в Майдані, пов. Радехів, добулися чотири грабїжники з почорненими лицями і зажадали грошей, грозячи зброєю. Коли Ушицький, якого напасники водили по мешканні, хотів одному з них видерти кріс, вони добили його твердим предметом по голові. Описля вкрали йому срібний годинник, годинку 10 зл., футру, жіночий плац, столову заставу та інші речі, і втекли. — В Заліссі, пов. Калущ, добулися два замасковані бандити до мешкання Марії Возняк. Один револьвером застрашив домашніх, а другий перешукав мешкання і забрав із шафи 320 зл. готівкою.

ЗГІНУВ У ТРИБАХ МЛИНА.

В Рокшаві під Ланцутом син власника місцевого млина, Антін Коморівський, наблизився так необережно до трансмісійного пояса, що цей пояс схопив його між триби. Коморівський помер від покалічень і потовчених.

ЛИСТИ НАПОЛЕОНА І НА ЛІЦИТАЦІЇ.

В Лондоні продали на ліцитації Наполеонові листи та ріжні рукописи, що торкалися його виправи до Єгипту. Двадцять листів з підписом Наполеона продали за 1,450 фунтів.

ВУЖІ НЕ ГРИЗУТЬСЯ МІЖ СОБОЮ І НЕ ЗАГРИЗАЮТЬ ЩУРІВ.

Професори в зоологічному департаменті албертійського університету немало здивовані поведінням вузів, яких тримають у клітці „Болснейк“ і таракхавець, яких тримають в одній клітці, не зачіпають себе взаємно, хоч є ворогами, коли живуть на волі і трутня одного шкодить другому й убиває його. Впущені до їхніх кліток щури також іще живуть, хоч їх призначено на їжу вузам. Що гірше, то вузи обгризали один перстень у хвості таракхавця так, що йому залишилось лиш дев'ять перстень. Крім того щури не звертають уваги на вузів, а вузи відносяться байду до щурів, хоч живуть уже два тижні разом.

ЗДОРОВЛЯ ПАПИ ВИГАСАЄ

ВАТИКАН. — Папа римський провів знов дуже тяжку ніч, так, що особи з його найближчого оточення думали, що вже приходить йому кінець. Найбільше дошкулює папі біль ноги, в яку кинулася гангрена. А застрики проти болю ноги шкодять його серцю.

ГЕРІНГ ЗНОВУ ПОЛЮЄ В ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА. — Польська преса доносить, що в половині лютого можна знов сподіватися приїзду німецького міністра Герінга на лови до Польщі, що їх кожного року влаштовує в Біловезькій луці польський президент. Минулого року Герінг їздив туди і „споловав“ польсько-німецьку приязнь. Але та приязнь довго не тревала. За пів року почалося знов зближення Польщі до Франції і закінчилось відновленням польсько-французького мілітарного союзу.

СТРАЙК У ПОЛЬСЬКИХ УНІВЕРСИТЕТАХ.

ВАРШАВА. — Польська академічна молодь вічно з чогось незадоволена. В останніх роках своє незадоволення вона концентрує на жидках. Внаслідок протижидівських роззурів у виленському університеті замкнули цей університет на цілий рік. Тепер студенти варшавського і познанського університетів ухвалили одностайний страйк, щоб тим способом виявити симпатію для виленських студентів, як теж щоб висказати своє невдоволення урядові з причини високих шкільних оплат.

НІ СЯК, НІ ТАК ІМ НЕ ДОГОДИТЬ.

ПОЗНАНЬ (Польща). — Між польським часописом „Дзенік Поранні“ і часописом німецької молоді в Познані, „Дойтше Нахріхтен“, ведеться полеміка на тему, чи німці в Польщі є абсолютні супроти польської держави, чи ні. Німецький часопис доказував, що так, і наводив факти, що німці допомагають безробітним, складають на фонд краєвої оборони, дають ріжні дарунки польським дітям і т. п. Та польський часопис, хоч признав ці факти, каже, що це все німці роблять не з лояльності до польської держави, тільки щоб зднати собі польське населення.

УРЯТУВАВ КОРОЛЕВУ.

ІНСБРУК (Австрія). — Авто, в якому їхала голландська королева Вільгельміна через австрійські Альпи, поховнулося на вкритій льодом дорозі і заисло над височеною пропастю. Дуже правдоподібно, що воно остаточно булоб утратило рівновагу й скотилося у безвість. Та переїжджаючий мотоциклом поліцей побачив нещастя, в одній секунді зіскочив з мотоцикля та запершися з цілою силою об камінь, стримав авто від зсунення. Королева горячо дякувала йому за те, що врятував її життя.

НІЧОГО СОБІ ВЧИТЕЛІ.

МОСКВА. — „Правда“ з 3 січня ц. р. доносить, що дніпропетровський обласний відділ народної освіти закінчив атестацію вчителів народних шкіл. Виявилось, що на 13 тисяч учителів 2,196 не мали кваліфікацій на вчителів, а цей факт попросту приховали собі корупційним шляхом. Багато вчителів, навіть з учительськими кваліфікаціями, показали дуже мало грамотними. Деякі з них не вміли навіть на мапі знайти Кавказьких гір, України та границь СССР.

ЗАНОСИТЬСЯ НА НЕВРОЖАЙ.

МОСКВА. — „Правда“ з 19 грудня м. р., перечислюючи досягнення в справі підвищення врожаю, приходить остаточно до висновку, що наслідки невдоволяючі. Там пишеться: „Ми не можемо доволитися досягненнями окремих людей, бо настав уже час повести бішучу боротьбу за високі стаханівські врожаї у всіх совгоспах і колгоспах“. Вказується там також на злий стан ремонту тракторів і брак організації сортування зерна. В багатьох колгоспах взагалі не провадиться підготовки до весняного засіву.

ПРОМОВИ ГІТЛЕРА ШКОДЯТЬ ФРАНЦУЗЬКІЙ БІРЖІ.

ПАРИЖ. — Французькі фінансисти звернулися з проханням до уряду, щоб замкнув урядування біржі в суботу, бо Гітлер принав собі звичай виголошувати що суботи свою промову. А тому, що його промови є звичайно дуже воевничі і провокативні, то вони зле відбиваються на французькій біржі і спричиняють непотрібну підвишку, або знижку ціни на ріжні вартісні папери. Уряд вволив волю фінансисів і рішив, що біржа може бути замкнена шість чергових субот.

"SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Vol. "Свобода": B'Ergen 4-0237. — Tel. V. H. Союз: B'Ergen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ІНВІГУРАЦІЙНА ПРОМОВА
ПРЕЗИДЕНТА

Промову, котру Френклін Д. Рузвельт виголосив при нагоді своєї інавгурації на другу каденцію урядування на становищі президента Злучених Держав, привитали одні з розчаруванням, інші з одушевленням.

Розчарованими являються ті, що ждали від цієї промови грімкої заповіді законодавчої боротьби за далеко йдучі реформи, наприклад, щось у роді Рузвельтової філадельфійської промови, в котрій він прийняв кандидатуру Демократичної Партії на уряд президента, а в котрій він говорив про війну без відступу.

Одушевленими являються тепер не так прихильники президента Рузвельта, але і його противники, що побоювалися почути від нього крепкі слова осуду, але їх не почули. Тепер вони хвалять промову як умірковану, компромісову.

Та, не зважаючи на те, що промова розчарувала тих, що сподівалися побачити Рузвельта ще раз у старому "воєнному" настрої, і на те, що вдоволення з промови висказують консервативні люди, яких копільників навіть Рузвельт не вважає за похвалу, всетаки його промова мала досить змісту, щоб знайти багато відгуків у мізках і серцях населення краю.

Дві річч передісмі підкреслив президент у своїй промові. Одна з них це так званий визов демократії. На думку президента Рузвельта, небувала економічна криза кинула урядові небувалі визови. Прийшлося розв'язувати одне з найтяжчих питань, а саме економічну скруту, котрої початки лежать у теперішній економічній системі. Через те, що Америка демократична країна, це питання розв'язати кризу значило властиво: чи може Америка розв'язати економічну кризу без валення демократичної форми правління? Як звісно, є краї в світі, що надаючи урядові щораз більше влади для розв'язки важливих питань, рівночасно дозволили урядові позбавити народ його прав правління. Президент Рузвельт каже, що він старався довести, що демократія з одного боку може дати урядові стільки влади, скільки йому треба для розв'язки важливого питання, а з другого боку не позбавляти народу влади правління.

Друга важлива точка в інавгураційній промові відноситься до справи життєвої стопи населення краю. Рузвельт каже, що уряд повинен прямувати до загального добробуту. Америка досить багата, щоб дати кожному мешканцеві краю добре удержання. "Серед людей доброї волі наука й демократія разом дають людині щораз багатше життя і щораз більше вдоволення".

За ці дві думки інавгураційна промова Рузвельта лишилась довго в пам'яті краю.

Улас Санчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина "ВОЛИНИ".

Зредук. забороняється. — Авторські права встержені.

(108)

Ось бородатий кагал со-
хою оре поле. На нього на-
падають здорові пси з на-
писами: Денікін. Петлюра.
Колчак. Юденіч. Врангелі. Ка-
цап хвицею постолом, лупить
Денікіна в зуби, Петлюру в
бік, Юденіча в зад, Врангеля
піймав за хвіст, розкрутив і
вишпорнував за Чорне море.
Ось там нарисовано, як Під-
судський назаводи кидав Ки-
їв. Його воїнство з "яйками",
сметаною, курми, "квасним
млеком" пре за ним назводин.
Баби з коцюбами женуться за
втікаючим воїнством. Під усім
підписано: "До ласу, панове!
До ласу!"

"Ми на горі всем баржуям
міравай пажар раздуем!"

"Мір хіжінам, вайна двор-
цам!"

"Да зравствует красная ар-
мия, защитница слабых и угне-
тённых!"

"Пролетарі всіх стран —
саєднитесь!"

"Релігій опіум народа!"

Крик, барви, музика. На се-
минарському подвір'ю концерт.
У салі мітинг. Почався від ра-
ку. Мінються слухачі, про-
мовці, "председателі", але мі-
тинг іде. Це вуличні продавці.
Вони невтомні, невгомні.
Сотні промовців, сотні одно-

ряться на землі, що дала йому
початок буття. На його землі,
землі його батьків, його дідів.
Володько виривається з
крикливого натовпу і йде в
сад. Тепер скрізь відчинено,
скрізь вільно йти. Онде обто-
щені семинарські вишні. Он-
оберта пасіка. Феранонт Ян-
ковлевич мабуть забув за неї.
Деякі вулиці лежать на землі і
бджоли літають навкруги.
Видно, поки у салі одні про-
мовці, громили мірову буржу-
азію, другі громили бджоли.

Володько йде вгору до
цивтаря, мінає його рівною
дорожиною. На право й на лі-
во могили близьких рідних. Он
стара каплиця. Тут тихо. Сон-
це ще світить і бе промінем у
стіну каплиці. Рій мушок літає
перед носом. Володько на
хвилю зупиняється, огляда-
ється навколо. Йому хотіло-
ся, щоби тут не було нікого
з живих людей. Він хоче дума-
ти і хоче знайти себе. Його

душа розшарпана промовця-
ми, поняттями, плякатами. Він
ще надто молодий, щоби знай-
ти справжню віру свою, твер-
ду, мов камінь і непохитну,
мов гори. Він мусить чути, ба-
чити і пізнати істину.

Тим часом зійшов на дру-
гий схил гори. Перед ним на
північний схід у сивій вечір-
нього сонця розкалялися луги,
річка, стависько. Ага. Це цар-
ство, в якому колись царював
Володько, той, що ходив шу-
кати місяця, куди тече річка.
Цей Лебедична. Це місце, де

родились перші думи, де пере-
жили перші пригоди життя, де
знайомий кожний горбик, ко-
жна долина, кожна верба.

Володько вже пройшов ку-
сень життєвого шляху. Він
знає, куди тече та річка. Але
йому мучать ще інші сумніви.
І хто підкаже, де істина? Хто
вказе дорогу? Так як і колись,
і тепер іде Володько сам
ногами по землі батьків і дідів,
іде в поля, в луги, щоб розга-
дати загадку, таку очевидну,
але таку тяжку для розгадки.

І рантом Володько пригадує
собі діда Юхима. Боже мій!
Тож він отам за тим лісом ме-
шкає. Може ще живе. Не було
чутки, щоби помер. До нього!
Послухати, що скаже він. Мо-
же й є на цій старечій наші
землі люди, що бачать будуче,
що промовляють так, як чує
душа. Промовляють не мовою
отих промовців, а мовою
предків, мовою сущих і при-
дучих.

Володькові так привабливо
яскраво уявився дід Юхим,
що захотілось бачити його.
Він виразно почув його голос,
що в соняшній тиші промов-
ляє: "...не бійся нічого, що
треба буде перетерпіти тобі.
От диявол буде шпурляти з
вашого оточення в темницю,
щоби спокусити вас... Будь
вірним до смерті і дам тобі
винок життя".

Чому вірний? Що має цей
молодий юнак у душі своїй
таке, за що треба змагатися
до смерті? (Дальше буде).

ФЕДІР ЩЕРБИНА

I.

В чеській Празі українська
еміграція поховала професора
українського університету, Фе-
дора Щербину, старого, майже
90-літнього кубанського ко-
зака. В посмертних згадках
про Ф. Щербину, які доводилося
нам читати, писано про науко-
ві заслуги небіжчика. А проте
Щербина зовсім не був сухим
ученим, людчиною, далекою від
життя та його потреб. Жит-
тєвий шлях Щербини був
трудним шляхом революціоне-
ра, борця проти самодержав-
ного режиму в Росії. Федір
Щербина був сином священни-
ка станиці Новодерев'янків-
ської в Ейській відділі на Ку-
банщині, народився 13. люто-
го 1849 року. Закінчивши се-
редню освіту, студіював у Мо-
скві та в Одесі.

Як багато інших студентів-
українців 70-тих років 19-го
віку, Щербина був захоплений
так званим народництвом. На-
родництво в Росії було почат-
ковим соціалістичним рухом.
Перші соціалісти 19-го століт-
тя в Англії (Овен), у Франції
(Сен-Сімон, Фур'є), в Німеч-
чині (Вайтлінг) вірили, що їм
удасться розумними доказами
переконати пануючі верстви
суспільства, що треба перебу-
дувати несправедливий капіта-
лістичний лад, на ліпший, со-
ціалістичний, "без холопа і без
пана". Також "народники" в
бувній царській Росії були то-
го переконання, що селянська
маса царської держави готова
до здійснення соціалістичної
ідеї, треба тільки ту ідею по-
нести "в нарід". Це робили
"народники" — пропагандисти,
що ходили по селах, переод-
ягнені, як робітники — ремі-
сники або як селяни, і вели
пропаганду спільного, коопе-
ративного господарства. Це
був рух інтелігентів-народов-
ців, які йшли до робітників і
селян проповідувати "еванге-
ліє соціалізму". Але царська
влада скорі й рішучо розбила
ілюзії народників, які думали,
що можна перемінити суспіль-
но-господарський устрій у
країні, не змінивши самодер-
жавного політичного режиму.
Народники — пропагандисти
цуркали політики, уважали
навіть, що політика — це
"справа буржуазії". Саме їх
болочує вдарила політика цар-

ського уряду, коли поліція по-
чала арештовувати народників
і віддала їх під суд, що прису-
дділа їх на багато років тюрми
й заслання. Але й після цих а-
рештів і процесів серед "на-
родників" ще довго йшла бо-
ротьба між "політиками" і
"не-політиками".

Треба зазначити, що Украї-
на вела перед у протверезні
інтелігентської соціалістичної
молоді від народницьких непо-
літичних ілюзій. Теоретично
"народників" розбив у своїх
працях М. Драгоманів, що від
1876 р. перебував на еміграції
в Швейцарії. Він учив, що не
можна поліпшити долі народ-
них мас без політичної бороть-
би, а тому він кликав своїх
земляків до політичної органі-
зації і до боротьби, відповід-
но до обставин, — "тихої і го-
строї".

Думки Драгоманова зроби-
ли цілу революцію і в погля-
дах російських народників. А-
ле й самі обставини політичні
в Україні і характер людности
нашої переконали багатьох на-
родників — пропагандистів, що
мирними засобами не можна
осагнути поставленої мети. З
України пролунало слово
"збройна боротьба" проти ца-
рату. Тут уперше склався "Ви-
конапчий комітет народної во-
лі", що почав героїську, не-
рівну силами й засобами
збройну боротьбу проти цар-
ського режиму. Федір Щерби-
на був один із тих українців,
що стояли близько до ініці-
аторів цієї боротьби.

II.

Від року 1874 Щербина був
членом української "Громади"
в Одесі. В українських
"Громадах" об'єднувалися
революційні і помірковані еле-
менти української поступової
інтелігенції. Від всеросійської
революційної демократії укра-
їнських "громадян" відділяла
українська національна справа.
Українці того часу в тій або
іншій формі мріяли про вільну
Україну. Найпопулярнішим
гаслом була ідея "Братства
Кирила і Методія", в яким були
Шевченко, Куліш і Костомарів:
щоб Україна була рівно-
правним членом федерації сло-
вянських народів. Але "Грома-
ди" об'єднували тільки неве-
лику частину інтелігенції укра-
їнського роду. Дуже багато

ширих революціонерів україн-
ського походження потонули
в "російським морі" і пропали
навіки для українського виз-
вольного руху. Федір Щерби-
на стояв посередині між "об-
щерами" та "українофіла-
ми", як тоді говорилися. Про
його національну українську
свідомість свідчить його член-
ство в "Громаді". Але в той
самий час він належав, спільно
з революціонерами украї-
нського роду Полком та Воло-
шенком, до гуртка "лаври-
стів", прихильників російсько-
го соціаліста Петра Лаврова.
Під проводом Щербини пра-
цював в Одесі гурток робітни-
ків-соціалістів (Кравченко, Ре-
бінський, Заславський і ін.).
Але про цей гурток довідалася
царська поліція через свого
конфідента Тавлеєва. Тавлеєв
видав поліції студента Щербини
і його заарештовано в лю-
тім 1876 року. Щербину обви-
нуувачено, що він ширив соці-
алістичні ідеї між робітниками.
До суду не дійшло, рідня Щер-
бини заплатила за нього кав-
цю — 2,000 рублів, — і його
випущено на волю. Тимчасом
в Одесі вбито конфідента Тав-
леєва, що доніс поліції на
Щербину. Підозріння за це
звинство виало на Щербину,
але йому нічого не могли до-
казати. Від вересня 1876 р. до
березня 1877 року Щербина
пробув під арештом в Одесі, а
потім був висланий на північ
Московщини "адміністратив-
ним порядком". Там, у воло-
годській губернії, пробув
Щербина до 1880 року. За той
час "народники" в Україні
перейшли до боротьби теро-
ром проти органів царської
влади. Товариш і земляк Щер-
бини, кубанець Попко дав по-
чин терористичній акції, вбив-
ши в Києві Гайдена, заступни-
ка київського губернатора
1878 р. 1879 року озброєний
відділ київських соціалістів
під проводом Дебогорія Мо-
крієвича дав рішучий бій по-
ліції в місті Києві.

Щербина не міг брати уча-
сти в політичній роботі, бо
був увесь час під поліційним
доглядом. 1881 року бачимо
його на Кубанщині, де він
працює, як економіст — статисти-
к. Але в рідних околицях
Щербина не міг собі загірті
місця. 1882 року він перебуває
в Одесі, від 1891 року Щерби-
на став працювати в Вороні-
жі, в полудневій Московщині,
як директор статистичного
відділу Земської Управи. Тут
Щербина виявив неабиякий
хист, як дослідник селянського
господарства. Від того часу по-
чинається його наукова слава,
як економіста — статистика. А-
ле хоча Щербина став від 1895
року навіть "урядником для о-
собливих доручень" при воро-
нізьким губернатором, то він
не забував про громадські
й загально-політичні справи.
1902 року Щербина мусів від-
повідати перед царською вла-
дою за те, що хотів "почати
публічне обговорення загаль-
нодержавних справ". За це
його вислано з Вороніжі на
Кубанщину на 5 років під до-
гляд поліції. Але вже 1904 р.
знаходимо Щербину в Воро-
ніжі, де він брав участь у скла-
данні резолюції проти цар-
ської влади. Революція 1905
року відкрила Щербині шлях
до російського незалежного па-
рляменту — Державної Думи.
Там він належав до партії на-
родних соціалістів. В україн-
ським русі він не брав помітної
участі.

Революція 1917 року, яка
зробила тисячі "теж малоросі-
сь" свідомими українцями,
прилучила Щербину остаточно
до рідного ґрунту. Стара кров
запорозького козака промови-
ла до серця. А скільки таких,
як Щербина, таки не вернули-
ся до рідного народу? Так
звана "бабуся російської ре-
волюції", Брешковська, що не-
давно вмерла на еміграції, теж
була чистої крові українка...

Колись Драгоманів на закид
провідника партії "Народная

Вода", зросійщеного українця
Андрія Желябова, що, мовляв,
український рух слабкий, бо не
має своїх Феніів і Парнелів, як
ірландці, відповів, що власне
Парнелі й Фені є, та тільки
пішли в російській партії. Щер-
бина належить до тих, що хоч
в старих літах, проте вернувся
в рідну хату.

Проф. Щербина писав свої
спомини, але багатолітня пра-

ця його була знищена больше-
виками в його хаті на Кубан-
щині. З непохитною енергією
почав Щербина відновлювати
свої спомини, живучи на чу-
жбї. Віримо, що ці спомини
старого діяча будуть видруку-
вані і вияснять багато подій з
політичної боротьби в У-
країні та в Росії з другої по-
ловины 19-го віку.

М. О.

ЯК ВІДРОДЖУЄТЬСЯ ПОНЕВОЛЕНА
НАЦІЯ(3 книжки Леона Васілевського: "Квест'я українська яко
загадане мєндзнародове").

Якщо бажаємо розслідувати о-
сновно українську справу як
міжнародне питання, то муси-
мо між іншим усталити і дея-
кі загальні критерії, котрі по-
зволить нам розглянути ту
квестію на соціологічній і
історичній тлі. Українська
справа не є іменом чимсь ві-
дорваним та специфічним.
Розвивалася вона у своїй-
му історичному перебігу за ти-
ми самими засадами, які кер-
мували розвитком всіх інших на-
ціональностей, котрі знайшли-
ся в тім самім положенні, що
української нації. Українська
питання виступило на міжна-
родно арену яко одне з ба-
гатьох національних питань, і

Розв'язує тенденції відро-
джуючихся і вже відроджених
національностей мають той
самий одноцілий характер. Від
здобування деяких поодинок-
их прав — до рівноуправнен-
ня, від ріжних форм самовря-
дування — до власної держав-
ности, — отсе є загальною ці-
лією цього процесу.

Нарід, котрий прийшов до
певної самосвідомості і витво-
рив відповідні суспільні і куль-
турні сили, прямує до такого
стану, котрий загарантував
би йому всесторонній розвиток
у цілій повні.

Річ очевидна, що на тій до-
розі повстають численні труд-
ности найріжнішого роду. Во-
ни є залежні від численности
даного народу, від його гео-
графічного положення, від
економічних можливостей та
від індивідуальних способно-
стей, а передовсім від того, що
називаємо загальною конюн-
ктурою. Нарід, прямує до
забезпечення для себе трива-
лого розвитку, той нарід не ли-
ше користує з існуючої вже
конюнктури, але старається
ту конюнктуру сам витворити,
а то в цей спосіб, що стара-
ється заінтересувати інші на-
роди своєю долею. В той спо-
сіб нарід, що бореться за вла-
сні інтереси та провадить свою
власну політику, стається з де-
якого огляду предметом полі-
тики зверхніх сил, котрі по-
правді ділять також лише у
своїм власнім інтересі, одна-
кж визискуючи для нього ви-
бачуючись на волю нарід, дає
йому деяке опєртя і допомогу,
з котрих той нарід старється
також виключно для власних
інтересів якнайліпше скорис-
тати. І оце в той спосіб пи-
тання еманіпації недержавно-
го народу зпід перемоги на-
роду державного входить в
область заінтересовані інших
держав і стає в той спосіб
міжнародною квестією.

Ось така є загальна схема,
а їй відповідає вповні і ціле
українське питання у своїй-
му розвитку. У кожній з чоти-
рьох держав, між котрі остан-
нім разом зістала поділена у-
країнська етнографічна об-
ласть — існує українська кве-
стія у своїй локальній формі.
І кожна з тих держав — Со-
юз Соціалістичних Советських
Республік, Польща, Чехосло-
вацьчина й Румунія — відно-
ситься на свій спосіб до того
місцевого питання, а то від-
повідно до державного інтере-
су дотичної держави. Одначе
попри ті питання, що мають
більше локальне значіння для
тих держав, існує безсумнівно
українське питання, що має
вповні міжнародний характер.
Переклад д-р К. Трильовський.

ТІ, ЩО БРАЛИ УЧАСТЬ У ПРИЄДНУВАННІ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО У. Н. СОЮЗУ В 1936 РОЦІ

Понижче подаємо назви організаторів і число членів, приєднаних тими поодинокими організаторами в 1936 році:

Відділ:	Місцевість:	Організатор:	Повнолітні члени:	Діти:	РАЗОМ
36	Рачестер, Н. Й.	Агафія Ромах	1	—	1
36	Рачестер, Н. Й.	Софія Булавинець	1	—	1
36	Рачестер, Н. Й.	Анастасія Озарів	1	—	1
37	Елізабет, Н. Дж.	Анна Горін	1	—	1
37	Елізабет, Н. Дж.	Агафія Гондович	1	—	1
43	Сімпсон, Па.	Агафія Бабій	1	—	1
43	Сімпсон, Па.	Марія Держанович	1	—	1
43	Сімпсон, Па.	Анна Ладін	1	—	1
47	Бетлегем, Па.	Параня Паращак	1	—	1
48	Плейнс, Па.	Йосиф Кривий	1	—	1
48	Плейнс, Па.	Михайло Нагребський	1	—	1
52	Голіок, Масс.	Ілля Вавришин	1	—	1
63	Форд Сіті, Па.	Дмитро Буряк	1	—	1
65	Елізабет, Н. Дж.	Василь Левчик	1	—	1
69	Нью Йорк, Н. Й.	Йосиф Мартинів	1	—	1
69	Нью Йорк, Н. Й.	Михайло Ликтей	1	—	1
77	Йорквіл, О.	Петро Головід	1	—	1
83	Філадельфія, Па.	Андрій Вишиваний	1	—	1
83	Філадельфія, Па.	Михайло Кончак	1	—	1
84	Савтпорт, Конн.	Михайло Сендик	1	—	1
91	Мекіс Ракс, Па.	Василь Рудавський	1	—	1
91	Мекіс Ракс, Па.	Павло Панчак	1	—	1
91	Мекіс Ракс, Па.	Михайло Надзак	1	—	1
94	Гемтремк, Міш.	Лев Білик	1	—	1
97	Песейк, Н. Дж.	Михайло Табачук	1	—	1
102	Клівленд, О.	Юрій Гіряк	1	—	1
102	Клівленд, О.	Іван Попович	1	—	1
103	Мілвокі, Віс.	Василь Таніч	1	—	1
104	Перт Ембой, Н. Дж.	Стефан Терещенко	1	—	1
105	Найтаун, Па.	Іван Владика	1	—	1
105	Найтаун, Па.	Стефан Слободян	1	—	1
105	Найтаун, Па.	Андрій Мельник	1	—	1
106	Шікаго, Іл.	Василь Любас	1	—	1
109	Бентлейвіл, Па.	Михайло Твардонь	1	—	1
113	Дері, Па.	Василь Годчак	1	—	1
117	Нью Йорк, Н. Й.	Іван Ровінський	1	—	1
119	Кемпбел, О.	Марія Білан	1	—	1
123	Скрентон, Па.	Григорій Мрякало	1	—	1
128	Монесен, Па.	Павло Малінчак	1	—	1
132	Мекіспорт, Па.	Дмитро Сова	1	—	1
133	Ньюарк, Н. Дж.	Михайло Ковалюк	1	—	1
133	Ньюарк, Н. Дж.	Василь Костів	1	—	1
136	Карнегі, Па.	Йосиф Сус	1	—	1
136	Карнегі, Па.	Андрій Крупа	1	—	1
137	Істон, Па.	Михайло Колодуб	1	—	1
139	Шікаго, Іл.	Кирило Кукура	1	—	1
142	Елізабет, Н. Дж.	Стефан Пограничний	1	—	1
142	Елізабет, Н. Дж.	Юрій Шевчук	1	—	1
145	Алтуна, Па.	Стах Патронік	1	—	1
146	Гемтремк, Міш.	Максим Головач	1	—	1
146	Гемтремк, Міш.	Панько Андрушків	1	—	1
149	Лакавана, Н. Й.	Онуфрій Стецьків	1	—	1
152	Ньюарк, Н. Дж.	Семіон Присяжний	1	—	1
161	Ембрідж, Па.	Антін Піддубай	1	—	1
162	Скрентон, Па.	Василь Стельмах	1	—	1
165	Толідо, О.	Марія Корнова	1	—	1
165	Толідо, О.	Софія Юркевич	1	—	1
167	Толідо, О.	Вартоломей Унісько	1	—	1
168	Перт Ембой, Н. Дж.	Іван Мащорак	1	—	1
173	Вілмінгтон, Дел.	Стефан Фігур	1	—	1
175	Дітройт, Міш.	Василь Шеремета	1	—	1
176	Шікаго, Іл.	Михайло Глушак	1	—	1
177	Провіденс, Р. Ай.	Стефан Рекрут	1	—	1
178	Манчестер, Н. Г.	Марія Ковальчук	1	—	1
183	Дітройт, Міш.	Володимир Дідик	1	—	1
183	Дітройт, Міш.	Данило Михалюк	1	—	1
186	Мекіс, Па.	Юлія Баволяк	1	—	1
188	Дургемвіл, Н. Й.	Теодор Харітон	1	—	1
188	Дургемвіл, Н. Й.	Марія Симчик	1	—	1
189	Сентралія, Па.	Калина Грабарович	1	—	1
191	Трой, Н. Й.	Григорій Джинджиристий	1	—	1
194	Нью Йорк, Н. Й.	Василь Ницак	1	—	1
195	Пікскіл, Н. Й.	Андрій Бегуняк	1	—	1
198	Порт Джервіс, Н. Й.	Григорій Лисяк	1	—	1
199	Емгерст, Масс.	Анна Пилипець	1	—	1
199	Емгерст, Масс.	Анна Болюх	1	—	1
200	Озон Парк, Н. Й.	Володимир Цісик	1	—	1
200	Озон Парк, Н. Й.	Василь Воргуль	1	—	1
202	Оборн, Н. Й.	Евгенія Груба	1	—	1
203	Дітройт, Міш.	Латі Паріш	1	—	1
203	Дітройт, Міш.	Марія Мудра	1	—	1
204	Нью Йорк, Н. Й.	Іван Крочак	1	—	1
212	Гвілінг, В. Ва.	Катерина Біліч	1	—	1
217	Рачестер, Н. Й.	Михайло Захарко	1	—	1
217	Рачестер, Н. Й.	Петро Зяць	1	—	1
217	Рачестер, Н. Й.	Евдокія Сорохтей	1	—	1
224	Сейлем, Масс.	Павло Хомяк	1	—	1

(Конець буде.)

ОДНА ЯСНА ДУМКА, ОДНА МЕТА.

Народ, що знає боротися за свої ідеали, не загине. Нехай же останній наш визвольний бій, хоч був дуже кривавий, не приніс українському народові очікуваного визволення, тільки повну руїну нашої батьківщини та ще страшніше поневолення нашого народу, то тисячі синів його, що поклали свої голови за волю України, не пролили своєї крові дармо. Ця кров кличе до нових поколінь, що треба боротися далі, і нові покоління мусять знов стати до бою. Тільки треба нам ліпше все приготувати, щоб поставити на Україні тверді підвалини під свою хату, щоб здобути свою державу, де була б своя правда і сила і воля. До тої ясної думки треба нам перед усім об'єднати весь народ, мале і велике, стариню і молодь, щоб тільки тою одною думкою всі жили, щоб усе, що хтонебудь з нас робить, зводилося до цієї одної ідеї — здобути та забезпечити для України державність.

Ми, що були свідками й учасниками останнього визвольного бою, знаємо добре всі ті наші хвиби, всі наслідки того, що одні тягли до ліса, другі до біса. Тому, опинившись з мусу на чужині, живучи тут не в гараздах життя емігрантів-ски-талців, та маючи перед очима, чим для культурних народів були і є їх музеї, постановили ми вже перед десятма роками зібрати докупи всі пам'ятки останньої визвольної боротьби України в нашій власній Музеї, щоб усі, і грядущі покоління, могли завсіди їх бачити і з них учитися, скільки добра, скільки ширшої відданості для неї України виявили тоді наші люди, то знов скільки лиха, може й не хоча, дехто накоїв, так, що ми ми мусили цим разом ще раз боротьбу програти. Та щоб ці пам'ятки, щоб наш Музей Визвольної Боротьби України міг вповні сповнити це своє велике завдання, все наново будити і підтримувати визвольного духа, мусить воно перед усім мати свою власну хату. Хто з нас не визнає цінності цих пам'яток для визвольної боротьби України, хто в Музеї Визвольної Боротьби України не добає першого важного кроку до нового успішного визвольного зриву, той своїми думками ще дуже далекий від найвищого народного ідеалу державності України, той ще не доріс до того, щоб жити на волі.

Нехай же кожний українець в день 22 січня пожертвує по своїй спроможності на Український Дім у Празі і цим дасть доказ, що він готов до бою, на нього не забуває.

Ст. Сміль Стоцький.

Слава Богові, наші локальні справи вже стають малими і ми починаємо консолідувати наші поодинокі сили в місцеві центральні організації. Прийшов час, що вже й ці центральні не задовольняють нашого духа. Наші провідні громадяни починають думати про стейтову організацію.

В деяких стейтах наші громадяни зрозуміли це скорше. Деякі про таке ще не думають. Однак в Нью Джерзі вже така думка дозріла.

Дня 3 січня відбулися збори при співучасті 40 делегатів з таких міст: Ньюарк, Джерзі Сіті, Пасейк, Ірвінгтон, Кліфтон, Елізабет, Белвіл. На них вибрано комітет з таких громадян: адв. В. Кузьма, о. С. Мусійчук, М. Припхан, І. Пасічник, Т. Рудий. Цим актом започатковано стейтову організацію стейту Нью Джерзі.

Всі делегати брали живу участь у дебатах на тему: Чи нам потрібно стейтсової організації? Загально взявши, всі делегати заявили, що такої організації потрібно в стейті Нью Джерзі, бо тут ми маємо значну кількість людей доброї волі і ми можемо робити великі діла, як зорганізуємо тих людей до праці. Перед нами є певні справи, котрі вимагають спільної праці. А це такі, як поміч краєві в боротьбі з займантими, організування спільних маніфестацій, спільна акція горожан українського походження, чинна участь в політичній і економічній житті прибраної вітчизни і т. п.

Ці справи є для нас важні. Так само ми не сміємо лишити без опіки молодого покоління. Як воно побачить, що ми стараємося за нього і його поважаємо в політичних змаганнях, то воно матиме більшу охоту працювати для української справи.

Ось такі є причини, що спонукали нас взятися за будівництво стейтсової організації. Тому, як добачимо оголошення про збори цієї організації, прийдім зі всіх сторін і спільно поставимо сильні основи під нову будівлю.

Т. Рудий.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

Інтересований, Бріджпорт, Па. — Не знаємо, про що свідок говорив на проповіді в справі Об'єднання, але Ви можете точно дізнатися про те зсе з фінансового звіту, який був проголошений і в якому були виказані всі кошти. У фінансовому звіті виказано, що тим, що Об'єднання заощадує при оплаті висилок, не тільки оплачуються всі канцелярські видатки, але ще остається по-важна сума, яка йде на народні цілі.

7 ДНІВ СТАРОГО КРАЮ
НА
BREMEN-EUROPA
Поспішні поїзди при пароплавах „Бремен“ і „Европа“, в Бремергавен, забезпечують вигідну подорож до старого домашнього міста.
АБО ПОДРОЖУЙТЕ НА ПОПУЛЯРНИХ ПОСПИШНИХ ПАРОПЛАВАХ
COLUMBUS
HANSA • DEUTSCHLAND
HAMBURG • NEW YORK
Знамениті залізничні поїзди з Бремену до Гамбурга.
Ми допоможемо вам роздобути гостинні й імміграційні візи для ваших європейських своїх.
Більш чітких інформацій надішліть нам ваш місц. агент або
HAMBURG-AMERICAN LINE
NORTH GERMAN LLOYD
57 BROADWAY, NEW YORK

УВАГА! НЬОАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!
3-ТЯ СОТНЯ ЧОРНОМОРСЬКИХ СІЧЕЙ В НЬОАРКУ
запрошує всі околиці Сотні Ч. С., відділи ОДВУ в Ньюарку, Січових Стрілців і всі національні організації міста Ньюарку і околиці на
ПЕРШУ СІЧОВУ ЗАБАВУ
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 24-ГО СІЧНЯ (JANUARY) 1937 Р.
В СІЧОВІЙ ГАЛІ,
229 SPRINGFIELD AVENUE, NEWARK, N. J.
Вступ 25 цнт., для дітей вступ вільний.
Забава почнеться в годині 4-тій пополудні, в годині 8-мій ввечір відібрана присяга нововибраного уряду, по відібранню присяги далі буде забава і танці до пізньої ночі.
І. К. Лобур, сот.; Е. Гіряк, рек. секр. Т. Дорошенко, фін. секр.; І. Фурда, касієр.

ДО КРАЮ РОШІ
ПЕРЕСИЛАЄМО В ДОЛЯХ І ТЕЛЕГРАФІЧНО ДО ВСІХ ЧАСТЕЙ СІВІТА, СКОРО І ДЕШЕВО.
Продаємо шифарти на всі лінії до краю і з краю до Америки.
Полагоджуємо всі краєві справи дешево і після прав краєвих.
Продаємо і вимінюємо доми і фарми і полагоджуємо всі тутешні справи реально.
В кожній справі просимо кожного Українця в Америці удаватися в повніших справах до свого українського бюро котрого власником від 20 літ є Антін Пашук. Адреса така:
ANTHONY D. PASHUK
322 N. 8th Street Philadelphia, Pa.

ДМИТРО КОГУТИЧ

Краєвий майстер, що виробляє церковні вітари й іконостаси по найнижчих цінах.

Ця знімка вказує роботу, зроблену мною в Українській Православній Церкві, 2280 W. 11th St., Клівленд, Огайо. — Котра Парохія, або громада хоче прикрасити свою Церкву, то прошу зголоситися до Н. Kohutics, 1802 Randoll Rd., Cleveland, Ohio.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЬОАРК, Н. ДЖ.

Чи нам потрібно стейтсової організації?

Від десятих літ наше громадянство в Америці кружало голсно коло місцевих організацій. На щастя, асеккураційне діло змусило наш нарід до ширшої праці не лише місцевої, але й стейтсової, а то поширеної на цілу державу.

Час не спить. Час вигонює рани. Час змінює обставини. Час змушує навіть лінивих до праці. Час учить небдливих.

Ми, українці, не можемо себе зачислити до лінивих, або небдливих. Ми можемо хіба зачислити себе до таких менше свідомих, що не годні були йти з духом часу в тих нових обставинах, до яких нас доля загнала. Однак ми не впади, хоч хвиля поступу була муча. Ми були тягнені мучою силою поступу. Та хоч не знайшли ми в перших радах, то не лишилися і в хвостах.

SILENT L. C. SMITH

— швидкий, легко-хідний, тривалий, тихий. Пересувається дуже легко, скрізь на шротах. Тихість без пожертвування яких-небудь важливих знадобів.

STANDARD L. C. SMITH

— понад тридцять літ фабричного досвіду має цей канцелярський любимець. Шроти скрізь, пливкий пересувник, змінливий валок, легко ходить, тривалий.

CORORONA PORTABLE

— одинокий носильний з пливким пересувником. Огляньте наші нові моделі на 1937 рік. Ціни відповідні на кожну кишеню. Легкі сплати, навіть такі невеликі як \$1.00 тижнево.

Спеціальна кляватура на різні мови на L. C. Smith і Corona.

L. C. SMITH & CORONA TYPEWRITERS Inc.

DISTRICT OFFICE: 873 BERGEN AVE., JERSEY CITY, N. J.
BRANCH OFFICE: 1004 BROAD STREET, NEWARK, N. J.

